

theological problems; all this he does while awake, and in the full possession of his senses. Such a person is said to speak by the holy spirit. David composed the Psalms, and Solomon the Book of Proverbs, Ecclesiastes, and the Song of Solomon by this spirit; also Daniel, Job, Chronicles, and the rest of the Hagiographa were written in this holy spirit; therefore they are called ketubim (Writings, or Written), i.e., written by men inspired by the holy spirit....

We must especially point out that David, Solomon, and Daniel belonged to this class, and not to the class of Isaiah, Jeremiah, Nathan the prophet, Elijah the Shilonite, and those like them. For David, Solomon, and Daniel spoke and wrote inspired by the holy spirit

כולו בעת היקיצה והשתמש החושים על מנהגיהם - וזהו אשר יאמר עליו שהוא מדבר ברוח הקודש'. ובה המין מ'רוח הקודש' חיבר דוד תלים וחיבר שלמה משלי וקוהלת ושיר השירים; וכן דניאל ואיוב ודברי הימים ושאר ה'כתובים' בזה המין מ'רוח הקודש' חוברו - ולזה יקראום 'כתובים' - רוצים לומר שהם 'כתובים ברוח הקודש'....

וממה שצריך שנעורר עליו - שדוד ושלמה ודניאל הם מזה הכת ואינם מכת ישעיה וירמיה ונתן הנביא ואחיה השילוני וחבריהם שאלו - רצוני לומר דוד ושלמה ודניאל - אמנם דברו וזכרו מה שזכרו ב'רוח הקודש'.

5. דניאל י:

וְרָאִיתִי אֲנִי דְנִיָּאל לְבַדִּי אֶת־הַמַּרְאָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת־הַמַּרְאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה נִפְלָא עֲלֵיהֶם וַיִּבְּרוּ בְּהַחֲבֵא:

I, Daniel, alone saw the vision; the men who were with me did not see the vision, yet they were seized with a great terror and fled into hiding.

Megilah 3a

The verse states: "And I, Daniel, alone saw the vision, for the men who were with me did not see the vision; but a great trembling fell upon them, so that they fled to hide themselves" (Daniel 10:7). Who were these men? Rabbi Yirmeya said, and some say that it was Rabbi Hiyya bar Abba who said: These are Haggai, Zechariah, and Malachi.

The Gemara comments: In certain ways they were greater than him and in certain ways he was greater than them. They were greater than him, as they were prophets and he was not a prophet. He was greater than them, as he saw this vision, and they did not see this vision...

6. גמ' מגילה ג ע"א

"וְרָאִיתִי אֲנִי דְנִיָּאל לְבַדִּי אֶת הַמַּרְאָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת הַמַּרְאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה נִפְלָא עֲלֵיהֶם וַיִּבְּרוּ בְּהַחֲבֵא". מאן נינהו אֲנָשִׁים? אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה וְאִיתֵימָא רַבִּי חֲזִיָּא בְּרַ אַבָּא: זֶה חַגִּי זְכַרְיָה וּמַלְאָכֵי.

אִינְהוּ עֲדִיפֵי מִינֵיהּ, וְאִינְהוּ עֲדִיפֵי מִינֵיהּ. אִינְהוּ עֲדִיפֵי מִינֵיהּ — דְּאִינְהוּ נְבִיאִי וְאִינְהוּ לָאוּ נְבִיאִי. אִינְהוּ עֲדִיפֵי מִינֵיהּ — דְּאִינְהוּ חֲזָא וְאִינְהוּ לֹא חֲזָא.

פרק ב' : חלום נ"נ

I.3 – Of Kings & Dreams

Rashi Daniel 2:1

and his spirit was troubled - Heb. וַתִּתְפַּעֵם רִחוֹ. Concerning Pharaoh it says (Gen. 41:8): וַתִּתְפַּעֵם רִחוֹ, for only the interpretation of the dream was hidden from him, but here, since the dream too was hidden from him, the expression is doubled: וַתִּתְפַּעֵם, an expression of pulsating and beating.

1. רש"י ב:א

וַתִּתְפַּעֵם רִחוֹ. בפרעה נאמר וַתִּתְפַּעֵם רִחוֹ (בראשית מ"א:ח) שלא נעלם ממנו אלא פתרון החלום וכאן שנעלם ממנו גם החלום נכפלה הלשון ותתפעם לשון פעימה והלימה, ובחומש פירש"י ז"ל לשון נקיפה:

2. משנת רבי אליעזר פרשה ו עמוד 119

הפרש בין חלום שהוא נבואה לחלום שאינו נבואה.

- חלום שאינו נבואה בעליו צריך לשאל פתרונו, כגון חלומי של פרעה, חלומי של נבוכדנאצר, חלומי של מדיני, שני בו והנה צליל לחם שערים, ויען רעהו ויאמר אין זאת כי אם חרב גדעון.
- אבל חלום שהוא נבואה, אף על פי שדבריו סתומים, אין הנביא צריך לשאל פתרונו, כגון דניאל וחביריו.

Rambam Foundations 7:2

There are a number of levels among the prophets. Just as with regard to wisdom, one sage is greater than his colleague, so, too, with regard to prophecy, one prophet is greater than another. They all, [however, share certain commonalities]. They receive prophetic visions only in a visionary dream or during the day after slumber has overtaken them, as [Numbers 12:6] states: "I make Myself known to him in a vision. I speak to him in a dream." When any of them prophesy, their limbs tremble, their physical powers become weak, they lose control of their senses, and thus, their minds are free to comprehend what they see, as [Genesis 15:12] states concerning Abraham: "and a great, dark dread fell over him." Similarly, Daniel [10:8] states: "My appearance was horribly changed and I retained no strength."

3. הל' יסודי התורה ז:ב

הַנְּבִיאִים מַעֲלוֹת מַעֲלוֹת הֵן. כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּחֻמְהָ חֶכֶם גְּדוֹל מִחֲבֵרוֹ כִּדְּבָרָה בְּנְבוּאָה נְבִיא גְדוֹל מִנְּבִיא. וְכֵן אֵין רוֹאִין מַרְאֵה הַנְּבוּאָה אֶלָּא בְּחִלּוֹם בְּחִזְיוֹן לִלְהָ. אוּ בַּיּוֹם אַחֵר שֶׁתִּפֵּל עֲלֵיהֶן תִּרְדָּמָה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב ו) "בַּמַּרְאָה אֶלְיוֹ אֶתְוַדַּע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ". וְכֵן כְּשֶׁמִּתְנַבְּאִים אֵיבְרִיהֶן מִזְדַּעְזְעִין וְכַח הַגּוֹף כְּשֶׁל וְעִשְׂתוֹנוֹתֵיהֶם מִתְטַרְפוֹת וְתִשְׁאֵר הַדַּעַת פְּנוּיָה לְהַבִּין מַה שֶׁתִּרְאֶה. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּאַבְרָהָם (בראשית טו יב) "וַהֲנֵה אֵימָה חֲשָׁכָה גְדֹלָה נִפְלֹת עָלָיו". וְכֵן שֶׁנֶּאֱמַר בְּדְנִיָּאל (דניאל י ח) "וְהוֹדִי נִהַפְּד עָלַי לְמִשְׁחִית וְלֹא עֲצַרְתִּי כַח"

Guide to the Perplexed II:45

The second degree is this: A person feels as if something came upon him, and as if he had received a new power that encourages him to speak. He treats of science, or composes hymns, exhorts his fellow-men, discusses political and

4. רמב"ם מו"נ ח"ב פמ"ה

המדרגה השנייה היא - שימצא האדם כאילו ענין אחד חל עליו וכח אחר התחדש וישימהו לדבר וידבר בחכמות או בתשבחות או בדברי הזהרה מועילים או בענינים הנהגיים או אלוקיים וזה

10. ירמיהו פרק כג

(כה) שְׁמַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר אָמְרוּ הַנְּבִיאִים הַנְּבִיאִים בְּשֵׁמִי שֶׁקָּרָא לְאֹמֵר חֲלֹמְתִי חֲלֹמְתִי: (כו) עַד מָתִי הִישׁ בְּלִבְ הַנְּבִיאִים נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר וּנְבִיאֵי תְרֻמַת לֶבָם: (כז) הַחֲשֻׁבִים לְהַשְׁכִּיחַ אֶת עַמִּי שְׁמִי בְּחִלּוּמֵתָם אֲשֶׁר יִסְפְּרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ כְּאֲשֶׁר שָׁכְחוּ אֲבוֹתָם אֶת שְׁמִי בְּבַעַל: (כח) הַנְּבִיאֵי אֲשֶׁר אֵתוּ חִלּוּם יִסְפְּרוּ חִלּוּם וְאֲשֶׁר דִּבְּרֵי אֵתוּ יְדַבֵּר דְּבָרֵי אֱמֶת מֵהַ לְתַבֵּן אֶת הַבֵּר נְאֻם יְקֹזֵק: (כט) הַלּוֹא כֹה דִבְּרֵי כְּאֵשׁ נְאֻם יְקֹזֵק וּכְפִטְיֵשׁ יִפְצֹץ סֶלֶע: ס

I have heard what the prophets say, who prophesy falsely in My name: "I had a dream, I had a dream." How long will there be in the minds of the prophets who prophesy falsehood—the prophets of their own deceitful minds—the plan to make My people forget My name, by means of the dreams which they tell each other, just as their fathers forgot My name because of Baal? Let the prophet who has a dream tell the dream; and let him who has received My word report My word faithfully! How can straw be compared to grain?—says the LORD. Behold, My word is like fire—declares the LORD—and like a hammer that shatters rock!

Brachot 55b

Rabbi Shmuel bar Nahmani said that Rabbi Yonatan said: A person is shown in his dream only the thoughts of his heart when he was awake, as it says: "As for you, O king, your thoughts came upon your bed, what should come to pass hereafter" (Daniel 2:29).

Brachot 57b

dream is one-sixtieth of prophecy.

Rambam Guide 3:24

The second purpose is to show how the prophets believed in the truth of that which came to them from God by way of inspiration. We shall not think that what the prophets heard or saw in allegorical figures may at times have included incorrect or doubtful elements, since the Divine communication was made to them, as we have shown, in a dream or a vision and through the imaginative faculty. Scripture thus tells us that whatever the Prophet perceives in a prophetic vision, he considers as true and correct and not open to any doubt; it is in his eyes like all other things perceived by the senses or by the intellect. This is proved by the consent of Abraham to slay "his only son whom he loved," as he was commanded, although the commandment was received in a dream or a vision. If the Prophets had any doubt or suspicion as regards the truth of what they saw in a prophetic dream or perceived in a prophetic vision, they would not have consented to do what is unnatural, and Abraham would not have found in his soul strength enough to perform that act, if he had any doubt [as regards the truth of the commandment].

7. ברכות נה ע"ב

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: אֵין מְרַאֲיִן לוֹ לְאֶדָם אֶלָּא מֵהַרְהוּרֵי לְבוֹ. שְׁנַאֲמַר: "אֵנְתָּ מְלָכָא רַעֲיוֹנָךְ עַל מְשַׁכְבְּךָ סְלָקוּ".

8. גמ' ברכות נז:

חִלּוּם — אֶחָד מִשְׁשִׁים לְבִנְיָאָה.

9. רמב"ם מו"נ ח"ג כד

והענין השני להודיע אותנו איך יאמינו הנביאים באמת מה שיבואם מאת השם בנבואה, שלא יחשוב החושב בעבור שהוא בחלום או במראה כמו שבארנו, ובאמצעות הכח המדמה, שפעמים לא יהיה מה שישמעוהו או מה שיומשל להם אמת או יתערב בו קצת ספק, ורצה להודיענו שכל מה שיראה הנביא במראה הנבואה הוא אמת ויציב אצל הנביא לא יסופק בדבר ממנו אצלו כלל, ודינו אצלו כדון הענינים הנמצאים כלם המושגים בחושים או בשכל, והראיה על זה הסכים אברהם לשחוט בנו יחידו אשר אהב כמו שצווה ואף על פי שהיתה המצוה ההיא בחלום או במראה, ולו היו הנביאים מסופקים בחלום של נבואה או היה אצלם ספק במה ששיגוהו במראה הנבואה, לא היו מסכימים לעשות במה שימאנהו הטבע ולא היה מוצא בנפשו לעשות זה המעשה הגדול מספק.